

U hebt de laatste editie van de Nieuwsbrief Reisleiders Vlaanderen voor u, tenminste als u uw lidgeld voor 2009 nog niet vernieuwd heeft. Heel wat leden hebben dit ondertussen reeds wel gedaan, en er zijn ook al weer een aantal volledig 'nieuwe gezichten' bijgekomen als lid. Dit is wel een speciale editie, want we brengen u de integrale toespraak die Europarlementslid mevrouw Mia De Vits bracht op onze Algemene Vergadering van februari. De editie van mei wordt er dan weer eentje met de oude vertrouwde inhoud.

In een tweede artikeltje vindt u de gegevens rond een daguitstap die we plannen, namelijk naar Brussel met een bezoek onder leiding van mevrouw De Vits aan het Europees Parlement. We hopen op een talrijke opkomst.

Johan Verweider
voorzitter vzw Reisleiders Vlaanderen

Toespraak Mia De Vits Algemene Vergadering Reisleiders Vlaanderen, 1 februari 2009.

Toeristische gidsen, Europese regelgeving en een goed sociaal statuut

Vooreerst wens ik jullie, en in het bijzonder Swa Hemelaers, van harte te danken voor de uitnodiging om hier een korte toelichting te geven en op jullie vragen te antwoorden. De soms ietwat algemene antwoorden op deze vragen zijn verwerkt in mijn presentatie, die ik graag hierna elektronisch ter beschikking stel.

Het onderwerp van vandaag is belangrijk, het raakt immers zowel de gidsen als de reizigers. Want laat ons duidelijk zijn: een goede gids is essentieel op vakantie. Zoals iedereen, ga ook ik graag op reis. En op reis gaan, is altijd beetje iets nieuws ontdekken. En dit gaat nog altijd het beste met een gids die je moedertaal spreekt. Vandaar dat het essentieel is dat gediplomeerde gidsen van bij ons, hun job zonder belemmeringen in al de EU landen zouden moeten kunnen uitoefenen. Duidelijke regelgeving hierrond en rechtszekerheid is dan ook nodig, zowel op het Europees niveau wat de erkenning van de diploma's betreft, alsook op het nationaal of regionaal niveau wat het sociaal en fiscaal statuut van de reisleidende gidsen betreft.

Het probleem dat gidsen vaak meemaken met de juiste kwalificaties en de vereiste van een specifieke lokale vergunning voor het geven van rondleidingen in het buitenland, is een oud zeer. De Europese Commissie (EC) is hiervan op de hoogte. Daarom stelde de EC reeds in 1990 een zaak in bij het Europees Hof van Justitie. De EC had immers klachten ontvangen van gekwalificeerde gidsen die hun beroep niet konden uitoefenen. Een aantal petitie's werden hierover ingediend bij het EP. Voor de EC vormen dergelijke nationale bepalingen mogelijke belemmeringen aan het vrij verkeer van diensten in de EU. Dit is 1 van de 4 fundamentele vrijheden (vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal) die spelen in de EU.

Vooraf in Italië, het toeristisch land bij uitstek met haar talrijke historische trekpleisters, ondervonden gekwalificeerde gidsen uit andere lidstaten problemen. Gidsen die toeristische rondleidingen gaven en informatie verstrekten over de historische, artistieke en archeologische achtergrond bij bepaalde historische sites of die rondleidingen gaven in musea, werden tegengehouden bij hun bezoek, kregen boetes van de politie en werden regelmatig meegenomen naar het politiebureau.

Italië verdedigde voor het Hof van Justitie haar beleid door te stellen dat de specifieke lokale vergunningen nodig zijn omdat de lokale gidsen het best geplaatst zijn om toeristen te begeleiden omdat ze de beste kennis zouden hebben over de lokale sites.

Het Europees Hof van Justitie oordeelde in 1991 in deze zaak, **dat elke nationale wettelijke regel die bepaalt dat een specifieke opleiding en diploma vereist is voor de diensten van gidsen, in strijd is met het principe van vrijheid van diensten. Dit geldt niet wanneer het gaat om rondleidingen in musea en bij historische monumenten (die mogen alleen worden bezocht met gespecialiseerde gidsen).**

Vervolgens publiceerde Italië in 1995 een lijst met de sites waar bezoekers enkel mogen worden rondgeleid **door gespecialiseerde gidsen die een speciale nationale kwalificatie hebben.** Deze lijst omvat een hele hoop sites in Italië die vaak worden bezocht door groepen toeristen. **Meer dan 2500 sites stonden op de lijst waaronder de hele stad Venetië en de historische centra van 30 steden zoals Rome, Firenze, Sienna en Perugia. Met andere woorden, Italië trachtte door deze wetswijziging van de uitzondering de regel te maken.**

In oktober 2004 merkte de EC op dat de grootte en de reikwijdte van de lijst het doel van de uitzonderingsregeling van het Hof ruim overschreden, waardoor het de inhoud en de waarde van het arrest uit 1991 devalueerde. **De EC had vooral kritiek op het feit dat gegidste toeristengroepen moesten worden begeleid door gespecialiseerde gidsen op plaatsen die toeristen ook zonder gids mogen bezoeken als ze dat willen. Italië werd dan ook gevraagd om de lijst te herzien.**

In april 2007 stelde Italië zich in overeenstemming met richtlijn 2005/36/EC. **De wet houdt in dat gekwalificeerde EU gidsen vrij hun diensten mogen aanbieden. Deze wettekst was de eerste stap die de Italiaanse autoriteiten zetten om de schendingen van vrijheid van dienstverlening tegen te gaan.**

Als een tweede stap richtten de autoriteiten in 2007 een administratieve omzendbrief aan de regio's in Italië. Daarin werden de bevoegde autoriteiten gevraagd deze wet **strikt toe te passen en verbod alle sancties aan gekwalificeerde gidsen uit de EU, wanneer deze hun diensten verlenen in Italië.**

Tegen het einde van 2007 ondernam Italië nog twee belangrijke acties:

- sommige regio's lichtten de EC in over administratieve nota's waarmee ze de autoriteiten die bevoegd zijn voor gidsen vragen om de wet toe te passen

- in 2007 nam Italië decreto legislativo aan dat richtlijn 2005/36/EC meer in detail implementeert. Het gaat over de verplichting van dienstenaanbieders om 30 dagen voor de eerste aanbidding van de diensten een geschreven verklaring met informatie over de diensten en bepaalde documenten in te dienen.

Door deze wettelijke demarches, kon de EC de inbreukzaak sluiten in januari 2008.

De 'nieuwe wettelijke situatie' - een lichter stelsel vergemakkelijkt de verlening van diensten onder richtlijn 2005/36/EC

Sinds 20-10-2007 werd richtlijn 2005/36/EC inzake de wederzijdse erkenning van de professionele beroepskwalificaties geïmplementeerd in alle lidstaten. Ik was in de bevoegde commissie interne markt in het EP zeer nauw betrokken bij de tot standkoming van deze richtlijn. Willen we het Europees project immers serieus nemen, dan moeten we ervoor zorgen dat beoefenaars van een erkend beroep, dit zonder problemen over de grenzen kunnen uitoefenen. **De richtlijn introduceert een specifiek toepasbaar stelsel dat de tijdelijke verlening van diensten mogelijk maakt. Lidstaten mogen eisen dat gekwalificeerde professionals een keer per jaar aan de bevoegde autoriteiten in het gastland, moeten aantonen dat ze een professional zijn in hun thuisland.**

Dit attest laat **niet** toe dat EU lidstaten

a. bijkomende specifieke nationale vergunningen nodig hebben

b. verifiëren of een buitenlandse gids gespecialiseerd is in elke specifieke regio van een land waarin hij zijn diensten aanbiedt. **Enmaal hij wettelijk is erkend in zijn thuisland, heeft hij het recht zijn diensten te verlenen in het ontvangende land. Wanneer het beroep gids niet is erkend in het thuisland van de dienstenaanbieder, dan moet hij aantonen dat hij zijn beroep gedurende de laatste twee jaar heeft uitgeoefend.**

Dit betekent dat gidsen die hun diensten slechts af en toe aanbieden, zich niet moeten aanmelden voor de erkenning van hun kwalificaties. Geen enkele EU lidstaat zal zich nog kunnen beroepen op de bevindingen van het Hof in de Italiaanse zaak voor gekwalificeerde gidsen die aan bovenstaande voorwaarden voldoen in de zaak van het aanbieden van diensten.

De richtlijn inzake erkenning van beroepskwalificaties op Europees politiek vlak aannemen is één ding, erover waken dat ze ook effectief nageleefd worden is iets anders. Op dit ogenblik zijn er immers nog een vrij groot aantal lidstaten die de bepalingen van de richtlijn nog niet omgezet hebben in nationale of, zoals in België, regionale regelgeving. Dit is jammer, daar de deadline hiervoor al meer dan 14 maanden verstreken is. Redenen voor deze vertraging zijn talrijk: de institutionele complexe structuur van het land (Duitsland, België), de aanpak vaak gericht op beroep per beroep, soms de horizontale aanpak. Alleszins is de EC deze vertraging beu en heeft ze de betrokken lidstaten, o.a. Griekenland, voor het Hof van Justitie gedaagd wegens niet tijdige omzetting van Europese regelgeving.

Recentelijk kreeg de EC dan ook weet van klachten van burgers uit landen waar het beroep van gids niet op dezelfde manier is gereguleerd als in Italië. Zij ondervonden moeilijkheden met de Italiaanse autoriteiten wanneer ze hun diensten tijdelijk en occasioneel wilden aanbieden. De gidsen zeggen dat Italië veelvuldig verwijst naar haar recht om geschreven verklaringen van gidsen op te vragen. Daarnaast moeten de gidsen gedetailleerde informatie geven over de locatie en de duur van hun dienstverlening.

Op dit ogenblik werkt de EC aan een soort **Europese gedragscode om al deze problemen in de toekomst definitief te verhelpen**. Er zou een lijst opgesteld worden van documenten die nodig zijn. **Naast het bewijs van je diploma als gids, zal er waarschijnlijk gevraagd worden naar sociale zekerheidsdocumenten.** De EC onderhandelt op dit ogenblik met de lidstaten over de modaliteiten van deze gedragscode. De verwachting bestaat echter dat er een politiek akkoord hierover bereikt wordt tegen de zomer. Intussentijd, lijkt het me nuttig dat, indien jullie als organisatie blijvend geconfronteerd worden met dergelijke problemen, hierover een klachtenbrief schrijven aan de EC. Ik heb de EC hierover gesproken en wil dan ook dit mogelijk verzoek bij hen ondersteunen en bepleiten.

Het doen erkennen van een diploma van gids in het buitenland is één ding, het sociale statuut van een gids is nog iets anders. Concreet naar België toe stel ik bijvoorbeeld vast dat de laatste jaren het statuut van de gidsen op de politieke agenda stond. Enkele jaren geleden kwam toenmalig Minister van toerisme Landuyt dan ook met een voorstel voor een uitgewerkt sociaal statuut. Helaas kon er hierover geen politieke consensus bereikt worden.

Er heerst immers onduidelijkheid over het sociale en fiscale statuut van het gidsberoep en de hieruit voortvloeiende rechten en plichten. Sommigen oefenen de gidsactiviteit immers uit als werknemer, anderen als zelfstandige (al dan niet in bijberoep) of als vrijwilliger.

Uit sommige van de vragen van jullie en uit een enquête van Toerisme Vlaanderen uit 2006 blijkt dat er echt nood is aan duidelijke informatie, heldere administratie, duidelijkheid over het inkomen enz.

Om zowel de onduidelijkheid op Europees vlak als op nationaal niveau te verhelpen, is er dan ook nood aan duidelijke informatie voor de gidsen. Hier zou een rol weggelegd kunnen zijn voor dienst Toerisme Vlaanderen, die hiertoe eigenlijk decretaal verplicht zijn. De dienst moet immers instaan voor de bevordering van de professionalisering van de toeristische sector. Verder zou de dienst met de fiscus en de RSZ duidelijkheid kunnen scheppen omtrent de sociale en fiscale situatie. Een alternatief zou erin kunnen bestaan dat naar analogie met het kunstenaarsloket voor de kunstenaars, een gelijkaardig loket voor gidsen opgericht wordt, waar jullie met alle vragen omtrent sociale, fiscale punten en statuut terecht kunnen. Voor wat de rechtspositie van de gids zelf betreft -werknemer, zelfstandige, vrijwilliger- lijkt het me nuttig dat er duidelijke kwaliteits- en opleidingscriteria worden verduidelijkt en vastgelegd in het kader van een statuut. Een aangepast statuut voor de gids is immers ook pas werkbaar als jullie het kennen en erover geïnformeerd worden.

Wat de betere verloning van de job betreft, zouden er uitzonderingen onderhandeld kunnen worden op vlak van bijdragen, of het verhogen van de grenzen van de vergoedingen voor vrijwilligers. De vraag stelt zich echter of het bedingen van al dergelijke uitzonderingen wel effectief wenselijk is, en of een globalere aanpak niet opportuener is. Hier wens ik nogmaals naar het voorbeeld van de kunstensector met het kunstenaarsloket te verwijzen. Ook al bestaan er grote verschillen tussen de positie van kunstenaars en die van gidsen, toch zou het ontwikkeld kunstenaarsstatuut inspiratie kunnen bieden. Het biedt immers de nodige diversiteit: zo kan een gids optreden als zelfstandige al dan niet met een zelfstandigenverklaring; verder zou de gids als werknemer-uitzendkracht tewerk gesteld kunnen worden, wat bepaalde huidige situaties een wettelijk karakter zou geven. Tenslotte kunnen gidsen die buiten de sociale zekerheid wensen te blijven, -wat voor velen het geval is daar ze sociale zekerheidsrechten elders opgebouwd hebben- dit doen via de kleine vergoedingsregeling. Via dit systeem kunnen er forfaitaire onkostenvergoedingen ingediend worden waarop geen sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd zijn, indien:

- een dagbedrag van maximaal 100 euro is (niet geïndexeerd)
- per jaar een maximumbedrag van 2000 euro niet overstijgt (niet geïndexeerd)
- slechts maximaal 30 dagen per jaar beroep doen op deze regeling
- bij zelfde opdrachtgever is de regeling slechts toepasselijk maximaal 7 opeenvolgende dagen

- prestatie moet worden geregistreerd door invullen van een kunstenaarskaart.

Dit systeem lijkt te werken bij de kunstenaars. Mits enkele aanpassingen zou het toegepast kunnen worden voor de gidsen. Zo zouden de voorwaarden van maximaal 7 opeenvolgende dagen bij een zelfde opdrachtgever en maximum 100 euro per dag aan de realiteit van de gidssector aangepast moeten worden.

Tegelijk moet er aan toegevoegd worden dat een dergelijk statuut verkrijgen voor de gidsen politiek niet eenvoudig ligt en zal blijven liggen. Want laten we duidelijk zijn, door het creëren van allerlei verschillende statuten, dreigen we de solidariteit uit te hollen en ongelijke behandelingen te creëren. Dit mag dan ook zeker niet de regel worden. Anderzijds begrijp ik dat jullie in een zeer specifieke situatie zitten, die een dergelijke afwijking zou kunnen verantwoorden. Wil het dan ook politiek haalbaar zijn, lijkt het me essentieel dat benadrukt wordt dat de vrijstelling die geldt bij artiesten voor de kleine vergoedingsregeling, enkel geldt voor 'kleinschalige projecten'. Het is dan ook essentieel dat dit concept 'kleinschalige projecten' voldoende duidelijk en concreet omschreven en verantwoord wordt.

Als conclusie zou ik dan ook het volgende willen meegeven: op het Europese vlak wordt er aan een blijvende oplossing gewerkt om aan de problemen van gidsen tegemoet te komen. Ik hoop dat tegen de zomer hierover een duidelijke gedragscode wordt opgesteld. Ik zal dit de komende maanden met de EC verder opvolgen. Hier op Belgisch vlak lijkt het me ook essentieel dat er verder gewerkt wordt aan een duidelijker statuut voor de gidsen. Het voorbeeld van het kunstenaarsstatuut lijkt me dan ook dienend. Word ik in het Vlaamse Parlement verkozen, zal ik alleszins hieraan voort werken. Ik hoop alvast op jullie steun hiervoor te kunnen rekenen.

Bezoek Europees Parlement Brussel o.l.v. Mia De Vits op 15 mei 2009.

Omdat er in het weekend GEEN geleid bezoek mogelijk is, hebben wij achter een alternatief gezocht: **vrijdag 15 mei 2009**

Op die dag verwelkomt mevrouw Mia De Vits ons graag voor een geleid bezoek aan het Europees Parlement.

Praktisch:

Vervoer met de trein, via een Rail pass (max 5 ritten op en af Brussel), of indien goedkoper, een individueel ticket (vb +65-jarigen).

Middagmaal (soep, hoofdgerecht, dessert en frisdrank) kan in het restaurant van het Europees Parlement OP VOORWAARDE dat we met MINIMUM 25 personen zijn. Kostprijs middagmaal 12,5 euro.

In de namiddag plannen we een gegidst bezoek aan Brussel. Wat zijn we nog aan het uitzoeken (Marollen, Brussel Culinair, een lopende tentoonstelling enz.)

Voor het bezoek aan het EP is GEEN minimum aantal bezoekers vereist, voor het middagmaal dus WEL (min 25).

Kostprijs van het geheel = kostprijs treinticket + 12,5 euro voor het middagmaal + de kost van de Brusselse gids, gedeeld door het aantal deelnemers (wordt ter plaatse geregeld).

Van zodra we meer gegevens hebben, worden geïnteresseerden persoonlijk verwittigd.

Afspraak:

Zij die mee willen, bezorgen ons hun naam, voornaam, adres en geboortedatum tegen ten laatste 1 mei. Deze gegevens dienen wij een week op voorhand over te maken aan het EP. Mis deze unieke gebeurtenis, om kennis te maken met (de werking van) het Europees Parlement niet, en schrijf nu in. Mail naar johan.verweider@gmail.com, of bel rechtstreeks naar 011 34 33 33, bij Swa HEMELAERS, lid van de Raad van Bestuur.

Wij hopen u talrijk te mogen begroeten.

A coach is not a truck!

Touringcars hebben mensen aan boord, die willen zien en genieten en informatie krijgen en beleven en meemaken, en verdienen in dat verschil met bijvoorbeeld balen stro toch wel een andere behandeling voor voertuig, chauffeur, reisleader en reizigers. Gebruik het logo om er uw passagiers op al uw uitstappen op te wijzen en over te spreken, met alvast een oprecht dankjewel van de wereld van het personenvervoer in groep over de weg!

De eerstvolgende editie van de Nieuwsbrief mag je normaal verwachten vanaf 5 mei 2009. Heb je ook iets om te publiceren: mail het naar de redactiecoördinator op onderstaand mailadres, tegen de 25ste van de maand vóór de maand waarin het moet verschijnen. Afhankelijk van de beschikbare plaats of andere dringende berichten, wordt je bijdrage opgenomen of verplaatst naar een volgende editie. Verschijnt niet in juli en augustus.

☒ Moorseelesteenweg 2, 8800 RUMBEKE

☎ 051 22 60 60

☎ 051 22 92 73

secretariaat en algemene vzw-info: riet espeel 051 26 97 14, fax 09 351 90 98,
0475 383 446 -- kantooruren: di en wo 9-12 en 13-17 u, do 9-12 u

mail: info.reisleiders.vlaanderen@telenet.be website: www.reisleidersvlaanderen.be

Vereniging zonder Winstoogmerk KBC 467-5380301-89 BE 0473.187.477

Redactiecoördinator: johan.verweider@gmail.com ☎ 058 23 75 98 - 0494 570 376

Lombardsijdelaan 155, 8434 WESTENDE

